

[Steen.]

handlet og ændret i det andet høje Ting, svarer det til de aarlige Bemyndigelseslove, den højtærede Minister plejer at faa af Rigsdagen, og som Ministeren for offentlige Arbejder nødvendigvis maa have, og da jeg ogsaa maa skønne, at den Fremgangsmaade, man vil anvende med Hensyn til Ordningen af de Problemer, der knytter sig til Mandø Diget, er rimelig og hensigtsmæssig, kan vi anbefale Lovforslaget til Gennemførelse.

Hoff: Det drejer sig her i første Række om at give den højtærede Minister for offentlige Arbejder den Bemyndigelse, som han nødvendigvis maa have til at erhverve de Arealer, der skal bruges til de Ændringer og Nyanlæg inden for Statsbanerne, som er vedtaget paa Finansloven eller vil blive vedtaget paa Tillægsbevillingsloven. I den Skikkelse har man hvert Aar i ca. 25 Aar gennemført en saadan Lov, blot har det de to foregaaende Aar været Lovanordninger paa Grund af Forholdene. Vi har intet som helst at sige til det, som er indeholdt i § 1, § 3 og § 4 i det foreliggende Lovforslag. Derimod vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger baade til det, der var § 2 i Lovforslaget, som det blev fremsat i det høje Landsting — den Paragraf, der forsvandt undervejs — og til den Paragraf, som er § 2 i nærværende Lovforslag.

Spørgsmaalet om at give den højtærede Minister for offentlige Arbejder Bemyndigelse til at ekspropriere til den paatænkte underjordiske Bane fra Frederiksberg Station ind til Hovedbanegaarden, er jeg glad for, at Landstinget har ønsket strøget i denne Lov, saadan at det Spørgsmaal kan faa betydelig mere Opmærksomhed, end det sandsynligvis vilde have faaet, hvis det var blevet taget med her. Rent principielt vil jeg gerne om det Spørgsmaal og om alt, hvad der angaar de store Bybaneplaner, som man har hørt om i Dagspressen i den senere Tid, have Lov at sige, at for vort Vedkommende ser vi saadan paa det, at det maa være Statsmagtens og Lovgivningsmagtens Opgave at gøre, hvad de kan, for at forhindre, at Hovedstaden yderligere vokser sig stor i Forhold til det øvrige Land. Det er en usund Udvikling, vi har været inde i med denne stadige Vækst af Hovedstaden og de omlig-

gende Kommuner, og vi mener, at man bør gøre, hvad man kan, for ikke at fremme, men tværtimod at hemme denne Vækst og søge gradvis at skabe en rimelig Udflytning fra Hovedstaden og Omegnen til andre Dele af Landet, saa der bliver en mere ligelig Fordeling baade af Befolkning, Industri og andre Ting Landet over, saa Landet ikke faar den udprægede Slagside, det i mange Retninger har mod København. Jeg er bange for, at hvis man bevilger meget store Beløb til f. Eks. saadan noget som denne eller en anden underjordisk Bane her i København, vil det om nogle Aar blive brugt som et Argument mod at skabe noget i Retning af en Byspredning, idet man vil sige: nu er der lige investeret saa og saa mange store Millionbeløb i at forbedre Københavns Trafikforhold, saa vilde det være urimeligt at gøre noget for, at der ikke skal blive Brug for det ved at forsøge paa at flytte Virksomheder og Mennesker væk fra København. Derfor tror jeg, det er godt, at vi ikke faar denne meget væsentlige Ting listet ind i dette Rutine-Lovforslag, men at vi kan faa det frem til en særlig Behandling senere, og jeg tror ikke, det er noget, der haster det allermindste.

Den Paragraf, der nu er blevet § 2, er en Nyskabning inden for denne 25-aarige Lovgivning om Bemyndigelse til Ministeren for offentlige Arbejder til Ekspropriation. Der har ikke tidligere eksisteret en speciel Lovbestemmelse i disse Love, som gav Ministeren for offentlige Arbejder Bemyndigelse til at ekspropriere Grusgrave o. lign., og jeg vil meget gerne fra den højtærede Minister for offentlige Arbejder have at vide, om der er nogen særlig Grund til, at man netop har taget denne Bestemmelse med nu. Den er ikke blevet omtalt i den højtærede Ministers Forelæggelsestale, og den er kun ganske flygtigt berørt i Bemærkningerne til Forslaget, som det blev fremsat i Landstinget, og jeg kan ikke uden videre overse, hvad den indeholder. Jeg synes, at den er for betydningsfuld til, at den saadan ganske uomtalt skal kunne gaa igennem Rigsdagen. Det kan dog ikke være helt ligegyldigt, om man pludselig bemyndiger Ministeren for offentlige Arbejder til at erhverve de Arealer, der udkræves til Indvinding og Transport af Sten og Grus m. v. til Statsbanernes Ombygninger eller Ny-